

Lamentations

Ya meippanggep nunyan libluh ni Lamentations

Huyyan libluh ey intudek na-mun Jeremiah. Nampehemmehemmek hi Jeremiah idan kebleyan tud Jerusalem, ma-lat mantuttuyyuddan liwat da et ibangngad dan mengu-unnud nan Apu Dios, nem kahing ida e eleg da u-unnuden hu intugun tu. Et iebulut law nan Apu Dios ni bahbahan idan iBabilon hu Jerusalem niya Tempol. Dakel hu netey ni tutu-u niya dakel ida hu natdaan ni neilaw di Babilon e nambalin idan himbut.

Inang-ang nan Jeremiah ni emin ida huyyan neipahding et nemahhig hu lemyung tu. Et itudek tu huyyan libluh et peamta tu hu degeh ni nemnem tun nebahbahan ni Jerusalem niya Tempol ey gapuh ni neligat ni biyag idan edum tun Hebrew ni natdaan di gubat.

Kapeamta nunyan libluh e wada namnamah di impeminhed niya kapemaptek nan Apu Dios idan tutu-u, anin ni in-abulut tun mekastigudda niya in-abulut tun mebahbah bebley da.

Ya neitudek eyad libluh:

1. Ya linelemyungan idan natdaan ni tutu-ud Jerusalem. (chapter 1)
2. Ya neipeang-ang ni bunget Apu Dios idan tutu-ud Jerusalem. (chapter 2)

3. Ya neipeamtaan ni kapemaptek niya impeminhed Apu Dios ni kamannanang. (chapter 3)
4. Ya kapampahhiyyaidan iJerusalem ni nunman niya nebabba-ingan dan nunya. (chapter 4)
5. Ya nandasalan idan iJerusalem ni nambagaan dan baddang Apu Dios ma-lat meibangngad hu kayyaggud ni pekiddagyu-man dan hi-gatu niya ma-lat meibangngad hu kayyaggud ni biyag dan nunman.

¹ Ya Jerusalem nunman ey napnun tutu-u nem yan nunya ey anggeinglay tep endi law nambebley diman. Kamei-ellig di nebalun biin hahhakkey tun kamanyuyyuddung e nemahhig lemyung tu. Yan nunman ey kameiddeyyaw di kebebbebley, nem yan nunya ey kamei-ellig di himbut.

² Tuka ilallabbi nangih. Kaman-ayyuayyuh lewa tud tamil tu. Ey endi law gagayyum tun menga-alluk ni hi-gatu. Yadda kamengi-ehneng ni hi-gatun nunman ey nambalin ida law ni buhul tu.

³ Nedegyun ida iJudah di bebley da et mambalin idan himbut ni kamanhelheltap di edum ni bebley. Linikweh idan buhul da et endi da bebsikan. Endi law hu kandan bebley da.

⁴ Anggeinglay law hu dalan ni umlaw di Jerusalem, tep endidda law hu dakel ni tuun kaumlaw di Tempol ni an mandeyyaw. Ida kamampapalak hu papaddi ey ida kamannanangih

hu bibi-in kaman-a-appéh di Tempol. Nemahhig kapanhelheltapiddan iJerusalem.

⁵ Nambalin hu buhul dan apu da. Neipahding hu pinhed idan buhul da, tep huyya impengastigun APU DIOS idan iJerusalem tep ya dakel ni liwat da. Dimpap dadda u-ungnga da et ilaw daddad neidawwin bebley.

⁶ Neendi law hu dayaw ni Jerusalem. Yadda aap-apudman ey henidda makwah ni neka-upa e eleg pakabsik ni meni-yan ni buhul tun kamandedweng ni hi-gatu.

⁷ Yan nunyan nekabbahbah hu Jerusalem ey kanemnememaddan tuudman hu dayaw lan bebley dan nunman. Yan nengubatan ni buhul tun hi-gatu ey endi nemaddang ni hi-gatu, et meapput et ngi-ngi-ngian idan buhul tu hu neapputan tu.

⁸ Nemahhig hu liwat idan iJerusalem et heni law neibbeng ni da-nih hu bebley da. Et yadda la etan kamenettebal ni bebley da ey da law kapippihula. Kamei-ellig ni ebuh law palak ni tuka i-anteng ey tuka hahhannii angah tun baing tu.

⁹ Kamei-ellig e linugit tu annel tun impehahding tun lawah e eleg tu nemnemnemen hu kastigun heltapen tu. Nemahhig impahding ni buhul tu ey endi kaumbaddang ni hi-gatu. Inapput ni buhul tu et kamampehemhemmek nan APU DIOS ma-lat baddangan tu.

¹⁰ Nan-aladdan buhul tun emin hu nangkebalol ni wadan hi-gatu. Inang-ang-ang tu hinggepan dad Tempol ey eleg i-abulut nan APU DIOS hu beken ni Jew ni umhegep diman.

¹¹ Ida kamampapalak bimmebley diman ey ida kamenemmahemmak ni kennen da. Daka panihullul hu nebalol ni tenged dad kennen da malat eleg ida matey ni upa. Kandan APU DIOS ey “Ang-ang mu anhan hu mika panhelheltapi.”

¹² Heni immehel hu Jerusalem et kantuddan kamangkelebbahay “Ang-ang yu kedi hu impahding nan APU DIOS ni hi-gak gapuh ni bunget tu. Endi an nanhiktam ni heni eyan nakka panhelheltapi.

¹³ Heni tuwak kinnan APU DIOS et hi-yanen tuwak et helheltapen kun kewa-wa-wa eya nemahhig ni heni apuy di gawwan annel kun impaeli tun nalpud kabunyan.

¹⁴ Ey heni naka-ittudek tun emin hu liwat ku et huuhuupen tu et ibanggal tud buklew ku, et humman hu, endi law elet ku tep ya bel-at tu. In-abulut tun apputen da-ak idan buhul ku, tep endi kabaelan kun mekihhanggan hi-gada.

¹⁵ Ngini-ngi-ngian tudda hu nangka-let ni sindaluk. Impaeli tudda sindalun edum ni bebley ni nemahbah idan kamenikken ni tutu-uk. Henidda grapes hu tutu-uk ni nampedit tud keppallan.

¹⁶ Nemahhig nangih ku ey endin hekey hu menga-alluk ni hi-gak, niya endi hakey ni mengippetuled ni nemnem ku. Ey newetwet ida law ni peteg tutu-uk eman ni nengapputan idan buhul kun hi-gak.

¹⁷ Nakka pan-iddewdew ngamay ku nem endi kaum-alin memaddang ni hi-gak. Ineyagan kumedek APU DIOS emin buhul kud nanlinikweh et heni-ak nekallugit ni da-nih ni impahding da.

18 Nem limpiyuh humman ni impahding APU DIOS ni hi-gak tep eggak u-unnuden tugun tu. Dengel yu eya e-helen kun hi-gayun tutu-u. Angang yu anhan eya ligat ku et baddangan yuwak, tep nan-ilaw dad edum ni bebley hu kamenikken ni lalakki niya bibi-in u-ungngak et mambalin idan balud diman.

19 Nampehemhemhemmekkak idan gagayyum ku ma-lat baddangan da-ak, nem endin hekey ni hi-gada hu bimmaddang ni hi-gak. Yadda papad-dik niyadda ap-apuk ey nangketey idad keltad ni hamak dan kenen da ma-lat tumegudda.

20 APU DIOS, angang mu anhan ligat ku! Maggeh puhuk niya nemahhig lemyung ku, tep nginhay daka. Daka pampateya tutu-ud keltad. Anin di bebley et kamangkatey tutu-u.

21 Dingngel idan tutu-u palak ku, nem endin hekey kamengellubyag ni hi-gak. Ida kaman-am-amleng buhul kun nengi-liam ni panhelheltapak. I-lim dama etan inhel mun ligat da et manhelheltap ida et man-iingngeh kami.

22 Kastigum ida dama tep ya nemahhig ni kalinewah da, henin nengastigum ni hi-gak tep ya liwat ku. Nemahhig lemyung ku tep nakka manhelheltap.”

2

Ya nengastiguan Apu Dios idan iJerusalem tep ya liwat da

1 Bimmunget hi Apu Dios ni Jerusalem et pambalin tun heni engeenget. Nekabbahbah tu

hu kakinayyaggud nunman ni bebley et anin ni Tempol tu et inwalleng tu.

² Endi hemek Apu Dios ni nemahbah ni emin ni bebley di Judah. Anin etan ni nehammad ni binattun luhud ni bebley et binahbah tu et kebabba-ingan idan bimmebley niya aap-apu da.

³ Em, nemahhig hu bunget tu et endien tu kabaelan idan helag Israel. Eleg tudda baddangan ni inlian idan buhul da tep ya nemahhig ni bunget tun hi-gada, e heni kamantetebbel ni apuy et bahbahen tun emin hu bebley da.

⁴ Impagibek tuddan tutu-u tud Jerusalem human ni bunget tun heni apuy. Indengdeng tu panetun hi-gada e heni tudda buhul. Nampatey tudda kamenikken ni u-ungnga dan daka panamlengi.

⁵ Em, henin kapehding ni buhul hu impahding Apu Dios idan helag Israel tep nakabbahbah tudda. Binahbah tudda hu binattun luhud ni bebley niyadda baballey ni patul. Endi pappeg ni ligat ni impaeli tuddan helag Israel.

⁶ Binahbah tu hu Tempol tun kapandeyyawid-dan tutu-u tun hi-gatu et heni nakabbahbah ni aabbung. Ey impasiked tu hu kapengippahdingin helag Israel idan piyestah et ya daka pengu-unnudin elaw ni Sabaduh tep ya nemahhig ni bunget tu. Anin idan patul niyadda padi et hiniktaman da bunget tu.

⁷ Inwalleng nan Apu Dios hu Tempol tu niya altar tu. In-abulut tu buhul idan helag Israel ni memahbah ni nehammad ni luhud ni Jerusalem.

⁸ Impanna-ud dedan lan APU DIOS e pakabababahren tu hu luhud ni Jerusalem. Ey nakaipplanuh tu pehding tun memahbah idan tutu-u tu. Et peamnu tu et matleb ida binattun luhud niya netu-lidda eta-gey ni baley et mannaneng idan meihanniman.

⁹ Neta-bunan ida eheb niya nebahbah lekbi da. Nambalin idan balud di edum ni bebley hu patul niyadda pamilyah tu. Eleg law meituttuddu hu Tugun niya endi law kapei-innep nan APU DIOS idan prophet tu.

¹⁰ Ida kamanyuyyuddung di puyek hu kamengipappanggulun tutu-ud Jerusalem e daka pakdag i-ineng niya nampambalwasiddan langgusih. Nanha-adan da ulu dan dep-ul. Ey kaiyuyyung idan kamenikken ni bibi-i tep ya baing da.

¹¹ Kamandadalang matak tep in-anteng ku nangih. Nemahhig lemyung kun nebahbahan idan tutu-uk. Kawehiwewhit idan u-ungnga niya gegellang ni nangkealiwet di keltad.

¹² Ida kamannengnih ey ida kamambeggan kennen da niya innumen dan ineda ni nangketulidda e henidda sindalun nangkeliputan. Ida kamangkatkatey ey nanengtun inhakliddan iinna da.

¹³ Anggehemmek ka e Jerusalem e nakappinhed kun peteg ni bebley! Inna-nuk ni mengelubyag ni hi-gam? Nemahhig ligat mun muka helheltapa e heni baybay ni eleg melkud. Endi edum ni an nenelheltap ni henin muka helheltapa. Hipa hu dammutun mengippeyyaggud ni hi-gam?

14 Itek ida intenuttuddun prophet mun hi-gam. Eleg daka ehelan etan idan impenahding mun panliwwatan. Pinhed da kumaddan ni ihha-ad mud nemnem mu e eleg mahapul ni mantuttuyyu kad liwat mu.

15 Et yan nunyan nakabbahbah ka ey daka kangi-ngi-ngiin emin ni tuun kamelebbah e kanday “Kaw huyya ngu anhan hu kandan kekakkayyaggudan niya kamedeyyaw ni bebley eyad puyek niya kapan-am-amlengin emin ni tutu-u?”

16 Daka mewan kaheghegnudaddan emin ni buhul mu. Ida kamanggegeyyetget ni bunget da e kanday “Binahbah mi kaya mewan humman ni bebley. Nebayag dedan ni hinehhegged mi hu aggew ni kebahbahan tu!”

17 Yan nunya nengipahdingan APU DIOS ni inhel tun nunman ni pehding tu. Et yan nunya ey endi hemek tun nemahbah ni hi-gam. Impengapput tu buhul mu niya impan-am-amleng tuddan neapputam.

18 Et humman hu, hi-gayun iJerusalem ey entan tu isiked ni umnangih ni kewa-wa-wa niyan kahilehileng ni mampehemhemmek nan Apu Dios.

19 Bangun kan hileng ni mandasal nan Apu Dios et mampehemhemmek kan hi-gatu et hemeken tudda u-ungngam ni nangkapat di keltad tep ya upa da.

20 Nandasal ida iJerusalem et kanday “APU DIOS, nemnem mu kedi! Hi-gamin tutu-um nengipahdingam nunya. Kapangkana law idan

bibi-i hu nakappinshed dan u-ungnga da. Kampampateyaddan buhul mi hu papaddi niyadda prophets di bawang ni Tempol.

²¹⁻²² APU DIOS, gapuh ni bunget mu ey ineyagam hu buhul mid nanlinikweh e henidda mekippiyestah, et pampatyen da nangkei-inna niya nangkea-amma, anin idan u-ungnga min impenaptek min nakappinshed mi. Ey endi hemek mu et pampatyem idan emin et deh e kawehiwehit idad keltad e endi an neihwang.”

3

Ya hineneltap Jeremiah

¹ Immehel hi Jeremiah ey kantuy “Nanhelheltappak ni peteg tep ya bunget APU DIOS.

² Heni tuwak dinegyun et pandalan tuwak di engeenget.

³ E-eggel ni kinastigu tuwak e heni tuwak binenakdungan ni kewa-wa-wa.

⁴ Ey nanliputan tu annel ku niya nanhepung tudda genit ku.

⁵ Heni tuwak mewan ingkalebut di nanhelheltapak et nemahhig lemyung ku.

⁶ Heni tuwak pinilit ni manha-ad di engeenget e heniddan nangketey lan nunman.

⁷ Endi man anhan namnamah kun umbesik tep heni tuwak binangkiling.

⁸ Nemahhig hu nakka pandasal e nampehemhemhemkakk ni hi-gatu nem eleg tuwak hengnguda.

⁹ Hina-ninan tu dellanek ni eta-gey ni binattun luhud niya impangulu tuwak di dakel ni nampangapangan nelikaw ni dalan.

¹⁰ Ey heni layon winu bear hi Apu Dios ni nambetak ni hi-gak.

¹¹ Ey heni tuwak lina-nih di keltad et iguyud tuwak di edawwi et pamba-nuten tuwak et hiyanen tuwak diman.

¹² Indengdeng tu panan hi-gak,

¹³ et pampanaen tuwak et maipunet idad annel ku hu papan ni pana.

¹⁴ Et ngi-ngi-ngian da-ak niya hineneghegnudan da-ak idan tutu-uk di a-appéh dan hanaggew.

¹⁵ Heni impakan tu niya impainum tun hi-gak hu nemahhig ni ligat.

¹⁶ Ey heni tuwak impanhungbub et maplag ngipen kun intuktuk tud batu.

¹⁷ Endi law linggep ku ey eggak law amta kandan an-anla.

¹⁸ Kangkud nemnem kuy 'Anggehemmekkak katteg ngu! Endi law namnamah kun wada kayyaggud ni pehding APU DIOS ni hi-gak.'

¹⁹ Hedin ninemnem kudda nakka panligligasi niya keendin nehammad ni nakka panha-adi, ey makageh nemnem ku.

²⁰ Eggak liwwanadda huyyan neipahding ni hi-gak niya nakka umlelemyung ni peteg.

²¹ Nem hin-addum mewan ni newada namnamah ku hedin heninnuy immalid nemnem ku e

²² kamannananeng e eleg melumman hu im-peminhed APU DIOS. Ey eleg daitsu pekabbahbahen tep ya hemek tu.

²³ Ey kameiddinnel ni ingganah hu kamanananeng ni hemek APU DIOS ni hi-gatsun kewawa-wa.

²⁴ Kangkud nemnem kuy 'Hi APU DIOS ni ebuh mahapul ku, et humman hu, hi-gatun ebuh pandinnelak!' "

²⁵ Kabbabbal hi APU DIOS idan emin ni kamengiddinnel niya kamanheppul ni hi-gatu.

²⁶ Et humman hu, ya kayyaggud ey man-ennus itsun mengiddinnel ni hi-gatun mengihwang ni hi-gatsu.

²⁷ Ey kayyaggud hedin illapun keu-ungngan man-ennus.

²⁸ Hedin wada impaelin APU DIOS ni ligat tayu, ey ennusan tayu niya peinneng tayu nemnem tayu.

²⁹ Nealay indinel tayun hi-gatu et ngenamung tu, wada na-mu pay namnamah tayun hi-gatu.

³⁰ Ey anin ni panhelheltap daitsun buhul tayu niya pannel-itan daitsu et anusi tayu.

³¹ Tep eleg pannananeng nan Apu Dios ni daitsu iwwalleng ni tutu-u tu.

³² Daitsu kaiddawsin ligat nem daitsu kahemeka niya nakappinhed daitsu,

³³ tep eleg tu pan-amlengi hu daitsu pengip-peligligatan.

³⁴ Inamta tu hu nemahhig ni tayu kapanhelheltapid kallabbutan.

³⁵ Ey inamta tu hedin eleg meidwat ni hi-gatsu hu kelebengan tayun nalpun hi-gatu.

³⁶ Ey inamta tu mewan hedin beken ni mendeng hu impahding ni huwet ni hi-gatsud korteh.

³⁷ Yaddan ebuh kai-abulut Apu Dios hu dammutun meippahding.

³⁸ Yadda kayyaggud niya lawah ey mahapul ni meippahding hedin humman in-olden tu.

³⁹ Kele itsu manlillah hedin nekastigu itsu tep ya liwat tayu?

⁴⁰ Attu kuma et nemnemen tayu elaw tayu et ibangngad tayun mengu-unnud nan APU DIOS ey?

⁴¹ Ehel tayun emin ni hi-gatu hu wadad nem-nem tayud pandasalan tayu ey kan tayuy

⁴² 'APU DIOS, nanliwat kami niya nginhay daka ey eleg mu liwwanen impahding mi.

⁴³ Et gapuh ni bunget mu ey pindug dakemi et pampatyen dakemi e endi hemek mu.

⁴⁴ Hineniam hu annel mun mahdel ni kulput et eleg umdateng dasar min hi-gam.

⁴⁵ In-abulut mun heni kami lugit ni impahding idan buhul min hi-gami.

⁴⁶ Tep pinenadngelan dakemi ey binenabbingan dakemiddan buhul mi.

⁴⁷ Nanligligat kami niya nebahbah bebley mi ey kami kaumtatakut.'

⁴⁸ Iyyadyan nemahhig nangingangih ku tep nebahbah ida tutu-uk.

⁴⁹ Heni hebwak hu lewak e eleg metduk

⁵⁰ ingganah ni pengippeang-angan APU DIOS e wadad kabunyan ni hemek tun hi-gatsu.

⁵¹ Nemahhig lemyung ku hedin inang-ang ku hu impahding idan buhul mi idan bibi-i eyad bebley mid Jerusalem.

⁵² Heni-ak sisit ni kinnaddan buhul ku anin ni endi himmulun.

⁵³ Imbeng da-ak di neku-kuan et pande-hilan da-ak ni batu.

⁵⁴ Entanniy kamangkelbeng hu nengibbengan dan hi-gak et kangku nem metteyyak law diman.'

⁵⁵ Nem yan nunman ni wada-ak diman ey nandasallak ni hi-gam e APU DIOS,

⁵⁶ et dengelem hu dasal ku e kangkuy 'Dengel mu anhan et baddangan muwak!'

⁵⁷ Ey hinumang muwak et kammuy 'Entan takut mu.'

⁵⁸ 'Apu, binaddangan muwak et ihwang muwak di katey.

⁵⁹ Inang-ang mu e APU DIOS hu lawah ni peteg ni impenahding dan hi-gak. Hi-gam anhan hu pangihudut e hi-gak neiptek.

⁶⁰ Ey inang-ang mu hu nemahhig ni lawah ni impahding idan buhul kun hi-gak niya inamtam ida lawah ni implanuh dan pehding ni hi-gak.

⁶¹ Dingngel mu nampemel-itan dan hi-gak e APU DIOS niya inamtam ni emin hu planuh da.

⁶² Kewa-wa-wa ey ya lawah ni planuh dan hi-gak hu daka ene-ehhela.

⁶³ Ang-ang mudda kedi! Anin ni hipa daka pehpehding et daka i-ena-appéh peneghegnud-dan hi-gak.

⁶⁴ Kastigum ida anhan e APU DIOS tep ya lawah ni impenahding da.

⁶⁵ Pambalin mu puhu dan manghay ey inidutam ida.

⁶⁶ Pan-unud muddan bunget mu et bahbahen muddan emin et endi an metdaan ni hi-gada eyad ta-pew ni puyek e APU DIOS.' ”

4

Ya nengastigun Apu Dios idan iJerusalem

¹ Ya Jerusalem ey heni la ni balituk ni kamanlitaak nem nakabbahbah law et endi litaak tu. Neiwahhiwahhit di keltad ida nebalol ni batun neikapyad Tempol.

² Henidda la ni nebalol ni balituk hu kaungan iJerusalem, nem yan nunya ey henidda law pulan banga e endi balol tu.

³ Nambalin ida tutu-uk ni heni ostrich e eleg da hengnguda impah da, beken idan henin jakal e daka paka-ippaptek impah da.

⁴ Nemahhig ewew idan u-ungnga da et kamangkeipket dila dad alingangnga da. Ida kamangkedekedew ni kennen da nem endi kaumidwat ni hi-gada.

⁵ Anin idan kekeddangyan ni nunman ni imminghan mangkeheng-ew ni kakenna, et ida kamangkatkatey ni upa dad keltad. Ida kamenemmahemmak ni kennen dad ibbengngan ni lemek.

⁶ Nema-ma-ma hu kastiguddan tutu-uk nem yadda iSodom tep neminpinhakkey hu nemahbahan nan Apu Dios ni hi-gada e endi bimmadang ni hi-gada.

⁷ Yan nunman ey kamei-ellig ida aap-apud Jerusalem di nakallinih ni dallallu, ey mangk-ablah ida nem ya gatas niya nangkebalol ni

tenged e kamanlitaak. Na-let ida e keang-angan tun endi degeh da.

⁸ Nem yan nunyay andeddekket ida nem ya lagit et eleg ida law meimmatuni. Henidda mewan nangkema-ganan ni keyew e nakappigut ida ey neipket belat dad genit da.

⁹ I-imman ida nangketey di gubat tep pinhakkeyey netey ida, nem yadda netey ni upa da tep hinelhelheltap da upa da et mambabbabbal idan netey tep ya keendin kennen da.

¹⁰ Nemahhig humman ni immalin nanhelheltpan idan tutu-uk, et anin idan kabbabbal ni bibi-i et kinan dadda u-ungnga dan nakappinshed da ma-lat tumegudda.

¹¹ Impeang-ang APU DIOS hu nemahhig ni bunget tu. Linggab tu hu Jerusalem et magiheb ni emin e endin hekey natdaan.

¹² Eleg kullugaddan papatul niyadda tutu-ud kebebbebley e dammutun wada buhul ni menggep idan eheb di Jerusalem ma-lat gubaten da.

¹³ Nem neipahding tep ya liwat idan prophet niyadda papaddi. Hi-gada himmulun ni nemateyan daddan tutu-un endi bahul tu.

¹⁴ Yan nunya ey ida kamandaladalan di keltad e henidda nekulap. Nekukkuheyaw ida et endi neminshed ni menggeppan hi-gada.

¹⁵ Kapantekukiddan tutu-u e kanday “Pampenga-allaw kayu! Nelugit kayu! Entan dakemi kakkappa!” Kapan-intutu-dakiddan tutu-ud kebebbebley e kanday “Eleg mabalin ni ida manha-ad deya!”

¹⁶ Hi APU DIOS hu nengiwéhit ni hi-gada. Eleg tudda law baddangi. Endi law kamanlispituh idan nunman ni papaddi niyaddan aap-apu.

¹⁷ Nandidinel itsud umbaddang ni hi-gatsun gagayyum tayun edum ni bebley ey endi kumedek immalin bimmaddang.

¹⁸ Eleg mabalin ni itsu mandalladallan di keltad, tep wadaddadman buhul tayun daitsu कांग-ang-anga. Ngannganih kepappegan tayun emin.

¹⁹ E-ellistudda buhul tayu nem yadda tulduh. Anin ni umbesik itsud duntug et daitsu kapep-duga, ey anin ni umlaw itsud desert et daitsu kabektakadman.

²⁰ Kinna da hu pinilin APU DIOS ni ap-apu tayun indinel tayun umbaddang ni hi-gatsu. Kan tayu kumedek nem endi hakey ni bebley eyad puyek ni an mengapput ni hi-gatsu tep hi-gatu ap-apu tayu.

²¹ Pan-an-anla kayu e tutu-ud Edom niyad Us ni nunya, nem iyyalli dama ligat yu. Heni kayulli dama nebuteng ni kamandiwadiwag niya mebladan kayulli et mebabba-ingan kayu.

²² Hi-gayun tutu-ud Jerusalem, mepappeg ali law hu yuka panhelheltapi. Meibbanggad kayulli law di bebley yu. Nem hedin hi-gayun iEdom ey kamangkeilleppu hu kastigu yu. Ngannganih ni mebddihan kalinewah ni yuka ippenahding.

5

Ya nandasalan idan iJerusalem ma-lat peyag-gud idan APU DIOS

¹ Nandasal ida iJerusalem ey kanday “APU DIOS, entan anhan tu liwwan ida neipahding ni hi-gami. Uhdungi dakemi et ang-angem hu nebabba-ingan mi.

² Bineltan idan edum ni tutu-un nalpud edum ni bebley hu bebley mi, et mambaley idad baballey mi.

³ Ey nepu-hig kami tep nampatey idan buhul mi hu aamma mi et mangkabelu iinna mi.

⁴ Mahapul ni beyyadan mi danum ni innumen mi niya ittungu mi ey nengina.

⁵ Nemahhig ida buhul mi e dakemi kapeppeduga et anin ni nea-atu kami et eleg dakemi pan-iyatu.

⁶ Inebulut min mambalin ida iEgypt niyadda iAssyria ni apu mi, ma-lat idwatan dakemin kennen mi.

⁷ Nanliwat ida a-ammed mi nem netey ida et han dumteng hu kastigu da. Hi-gami law nanheltap ni kastigu da.

⁸ Yadda himbut hu nambalin ni ap-apu mi ey endi mengihwang ni hi-gami.

⁹ Mahapul ni kami menemmak ni kennen mid desert anin ni immen ida umpatey diman.

¹⁰ Nemahhig upa mi et kami kamandedgeh e kaman-aatung annel mi e heni pugun.

¹¹ Pinilit idan buhul min in-ulig hu bibi-i eyad Jerusalem niyaddad edum ni bebley di Judah.

¹² Inla dadada ap-apu mi et ita-yun dadada. Ey endi lispituh daddan nangkea-amma.

¹³ Pinilit dadada kamenikken ni lalakkin u-ungnga min mangngunnud gillingngan, ey ida

kamangkaidengiw hu kaunga tep mebel-at hu pinhan dan keyew.

¹⁴ Eleg ida law manyuyyuddung di eheb ni bebley hu nangkea-amma, ey eleg ida law man-a-appéh niya eleg ida law menayyatayyaw hu kamenikken ni lalakki.

¹⁵ Endi law an-anlad puhu mi. Nambalin ni lemyung hu mika penayyatayyaw.

¹⁶ Endi law dayaw ni Jerusalem ni ippahhiyya mi. Ey anggehémek kami tep nekastigu kami tep nanliwat kami.

¹⁷ Et humman hu, nemahhig lemyung mi niya eleg um-aang-ang mate mi tep ya lewa mi.

¹⁸ Nakabbahbah bebley mi e Jerusalem et ebuh ida law animal di muyung ni kaman-a-ayyam diman.

¹⁹ Nem anin ni hanniman et hi-gam e APU DIOS hu man-ap-apun ingganah.

²⁰ Kele ingganah nunyay liniwwan dakemi? Kele ayepaw ey eleg dakemi hengnguda?

²¹ Bangngad dakemi anhan e APU DIOS et mambalin kami mewan ni tuum. Pebangngad mu hu an-anla mi lan nunman.

²² Kaw eleg dakemi tu-wangu law hengnguda? Kaw eleg mepappeg bunget mun hi-gami?"

Kallahan, Keley-i
Kallahan, Keley-i: Ya ehel apu Dios Bible

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Antipolo Ifugao

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-03

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 May 2025 from source files
dated 3 May 2025

3593303a-80c2-56e4-90b2-f4bfea2fd2a6